

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ПРОФЕСОР, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ПН 2.2 История и археология, по научната специалност **История на държавата и правото** (История на българската държава и право и Обща история на държавата и правото), обнародван в "Държавен вестник", бр. 42 от 12 май 2020 г.

Рецензент: професор, доктор на историческите науки Милко Стоянов Палангурски, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Кандидат: доц. д.н. Костадин Илиев Паев

I. Кратки биографични данни за кандидата

Участникът в конкурса е роден през 1959 г. и е завършил магистърска степен по История през 1989 г. във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – В. Търново. През 2001 г. защитава докторска дисертация по Методика на обучението по история с тема: *„Графичните модели на историята и историческото образование. Същност, функции и приложение“*. През 2018 защитава дисертация за доктор на науките в професионално направление 2.2 История и археология, научна специалност „История на България“, с тема *„Търновската конституция в светлината на балканския конституционализъм от XIX век“*. От 1993 г. е хоноруван, а от 1995 г. и редовен асистент, главен асистент и доцент от 2005 г. като преподавател по Методика на обучението по история и от 2005 г. Преподавател по История на българската държава и право.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

От представените в списъка на кандидата публикации приемам за рецензиране представената монография, публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“, статията публикувана в научни издания индексирани в световна база данни с научна информация (Web of Science), 25-те статии, доклади и преводи с коментари и бележки, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, публикуваните учебник и учебно пособие.

Съобразно изискванията на ЗРАСРБ кандидатът има следните наукометрични показатели:

ГРУПА А. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" – 50 точки.

ГРУПА Б. Публикувана монография, която е представена като основен хабилитационен труд – *Държавата от Древността до Модерната епоха. Въпроси на теорията и историята.* Второ допълнено издание: С.: Парадигма, 2020, 220 с. ISBN 978-954-326-424-7 – 100 точки

Монографията е резултат от прилагането на интердисциплинарен подход чрез методите на историята, политологията, социологията, правото, и философията. Подзаглавието „Въпроси на теорията и историята“ показва аспектите на които се обръща внимание и тя практически е опит да покаже историята на институцията държава от Древността до наши дни. В отделните параграфи се разглежда същността и типологията на властта, като се представят различните теории на модерните автори, като се включват и достатъчно исторически примери. Представените заглавия показват добрата

историографска осведоменост на автора. Отделен параграф е посветен на политическата същност на държавата.

Специални страници са посветени на ролята на стопанството при сформирването на държавата чрез исторически примери, като се започне от Древността, премине се през Средновековието и отчасти през Новото време. Авторът специално включва типология на държавите на базата на равнището на икономическо развитие и насочеността на стопанството. Доц. К. Паев разглежда юридическата страна на държавата като някакъв вид „представителство“ от времето на появата и до ден днешен. Много по убедителен е в параграфа посветен на религията и идеологиите като материя, която дава много за сформирване на държавата като структура. Историческите примери са достатъчно много, от различни времена и епохи и дори най-съвременните прояви.

Параграфи са посветени на наименованието „Държава“ в различните епохи и цивилизации. Убедителни са страниците, които разглеждат легитимирането на държавата чрез историята, като идея, която изобщо отсъства от изследванията. Данните логично показват, как могъщи империи легитимират своето съществуване чрез търсенето на историческа приемственост с по-ранни държави. .

Интересни са редовете около ролята на територията, геостратегическото разположение на страните, противоречията около „суверенитета“, релацията „писменост – държава“. Параграфи 11-12 са посветени на преддържавните политически обединения (в „българския случай“ авторът застава зад тезата, че историографските постижения си остават валидни) и номадските държавни образувания. В параграф 13 на книгата се описва приетата от автора „историческа типология“, която той използва за да се опита да преодолее невъзможността на отделните науки да бъдат идентични в своя

инструментариум. Извеждането на преден план на конституционализма и принципа на разделение на властите, мястото и ролята на партиите, правните и социалните политики на държавата, е несъмнен опит да се покаже модерната рационална държава.

В Заключението са направени основните изводи и обобщения, но са поставени и някои въпроси за бъдещето на държавата. Книгата е написана на добра изследователска основа, която включва достатъчно съчинения и източници на български и други езици.

ГРУПА Г. Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките" - *Търновската конституция в светлината на балканския конституционализъм от XIX век*. София: Сиби, 2016, с. 360. ISBN 978-619-226-004-0 – 75 точки.

Книгата е написана на основата на защитената докторска дисертация и проследява влиянието на балканските конституционни модели върху първата българска конституция. Тя е цялостно сравнително историко-правно изследване на балканския конституционализъм и монографията запълва една празнота. Разгледана е същността на балканския конституционализъм през първата половина на XIX век, като се започне с най-ранните конституции на Републиката на Йонийските острови от началото на 19 в., на Гърция, Дунавските княжества и Румъния, на Сърбия и на Османската империя. Разгледани са идеите на българското общество за конституционно устройство през Възраждането.

Съществен научен принос е направения сравнително-правен анализ на текстове на балканските конституции и на Търновската конституция. Отделя се внимание на устройствата на отделните публични институти:

монархическият институт, народното представителство, изпълнителната власт, гражданските права и свободи, църквата и религията, съдебната власт, териториалното устройство и местното управление, войската и държавните символи, ревизията на Конституцията. Сравнения са направени със съответните разпоредби на конституциите на западноевропейските страни и САЩ. Направените изводи придвижват несъмнено напред историографския анализ.

Статии и публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science) – 30 точки

Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 21 броя, оценени на 210 точки.

Студия в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 15 точки.

Всички статии и студията, които са приложени за рецензиране са насочени към сферата на Историята на държавата и правото, част от тях са използвани в монографиите на автора, други са със самостоятелен научен принос. Но всички те показват целенасочената научна дейност на доц. Паев. Не може да не се подчертае, че диапазонът на изследванията е разположен в няколко века и обхваща правните аспекти на българската средновековната държава, Византия, Османската империя и Модерното време.

В ГРУПА Г. Изискуеми – 200, представени 330 точки

ГРУПА Д. Изискуеми – 100, представени 160 точки. Цитиранията представени за рецензиране покриват целия вектор на допустимите от закона

възможности – **12**. Цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове – 4; Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 4; Цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране – 6.

Доц. д.н. Костадин Илиев Паев **ПОКРИВА** напълно изискванията на закона и в последната група наукометрични показатели.

ГРУПА Е. изискуеми – 100, представени 155 точки, както следва:

Придобита научна степен "доктор на науките" – **40 точки**;

Участие в проекти – 3 национални и международни – **55 точки**;

Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа – **40 точки**;

Публикувано университетско учебно пособие – **20 точки**;

Приложени цитирания – общо **20 точки**.

III. Заключение

Рецензираните трудове показват, че доц. д.н. Костадин Илиев Паев е изграден учен, със собствен почерк, с много ясна и точно определена сфера на научно проучване, с добра методологична подготовка и с коректно отношение към изворовия материал и постиженията на историографията. Изводите, анализите и привлечения изворов материал са лично творчество и принос на автора при пълно зачитане на постиженията на колегите. Новите погледи и тези върху проучваните от него теми имат своето заслужено място в научното пространство.

В заключение искам да подчертая, че представените публикации и извършената изследователска работа от кандидата, ми дават основание да

заяви, че след своята хабилитация участникът в конкурса е продължил своята изследователска дейност, умело работещ между две направления, което от своя страна ми дава пълна увереност да гласувам положително за заемането на академичната длъжност „професор“ по История на държавата и правото в ЮЗУ „Неофит Рилски“ от доц. д.н. Костадин Илиев Паев.

26 август 2020 г.

Гр. Велико Търново

Член на научното жури:

(Проф. д.и.н. Милко Палангурски)

SOUTHWESTERN UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI"

REVIEW

Of the submitted works for participation in a competition for the academic position PROFESSOR, announced by SWU "Neofit Rilski" in PN 2.2 History and Archeology, in the scientific specialty History of the State and Law (History of Bulgarian State and Law and General History of State and Law) published in the State Gazette, issue 42 of 12 May 2020

Reviewer: Professor, Doctor of Historical Sciences Milko Stoyanov Palangurski

Candidate: Assoc. Prof. DSc. Kostadin Iliev Paev

I. Brief biographical data of the applicant

The participant was born in 1959 and graduated with a master's degree in History in 1989 at the University of Veliko Tarnovo "St. St. Cyril and Methodius ". In 2001 he defended his doctoral dissertation on Methodology of history teaching with the topic: "Graphic models of history and historical education. Nature, functions and application. In 2018 he defended his dissertation for Doctor of Science in the professional field 2.2 History and Archeology; scientific specialty "History of Bulgaria" with the topic "The Tarnovo Constitution in the Light of the Balkan Constitutionalism of the 19th Century". Since 1993 he has been a part-time assistant, full-time assistant, chief assistant and associate professor; a lecturer on the Methodology of History Teaching and since 2005 a lecturer in History of the Bulgarian State and Law.

II. Characteristics of the scientific and scientific-applied work of the candidate

From the publications presented in the list of the candidate I accept for review the presented monograph, the published book on the basis of a defended dissertation for awarding the scientific degree "Doctor of Sciences", an article published in scientific publications, indexed in a world database of scientific information (Web of Science), the 25 articles, papers and translations with comments and notes, published in non-referred journals with scientific review or published in edited collective volumes, and the published textbook and learning manual.

According to the requirements of the Law of Academic Staff Development in Republic of Bulgaria, the candidate has the following scientometric indicators:

GROUP A. Dissertation work for awarding the educational and scientific degree "Doctor" – 50 scores

GROUP B. Published monograph, which is presented as a major habilitation work: The state from antiquity to the modern era. Questions of theory and history. Second supplemented edition: Sofia: Paradigma, 2020, 220 pp. ISBN 978-954-326-424-7 - 100 scores.

The monograph is a result of an interdisciplinary approach through the methods of history, political science, sociology, law, and philosophy. The subtitle "Questions of Theory and History" shows the concerned aspects and it is

practically an attempt to show the history of the state from Antiquity to the present days. The separate paragraphs consider the nature and typology of the power, presenting various theories of modern authors, including sufficient historical examples. The presented authors are an evidence of the good historiographical awareness of the author. A separate paragraph is devoted to the political nature of the state.

Several pages are devoted to the role of the economy in the formation of the state through historical examples, starting from Antiquity, moving through the Middle Ages and partly into Modern times. The author specifically includes a typology of countries based on the level of economic development and the orientation of the economy. Assoc. Prof. K. Paev considers the legal side of the state as a kind of "representation" from the time of its formation to present day. But he is much more convincing in the section on religion and ideologies as a matter that gives much to the formation of the state as a structure. There are many historical examples from different times and eras and even the most modern manifestations.

Other parts are devoted to the designation "State" in different eras and civilizations. The pages that consider the legitimation of the state through history as an idea that is completely absent from researches are convincing. The data logically show how powerful empires legitimize their existence by seeking historical continuity with earlier states.

Thought-provoking are the paragraphs about the role of the territory, the geostrategic location of the countries, the contradictions about "sovereignty", the relation "literacy - state". Paragraphs 11-12 are dedicated to the pre-state political associations (in the "Bulgarian case" the author stands behind the thesis that historiographical achievements remain valid), and the nomadic state entities.

Paragraph 13 of the book describes the "historical typology" adopted by the author, which he uses to try to overcome the impossibility of individual sciences being identical in their tools. Bringing to the forefront constitutionalism and the principle of separation of powers, the place and role of parties, the legal and social policies of the state, is an undoubted attempt to show the modern rational state.

In the Conclusion part the main summaries are clearly made, but they also raise some questions about the future of the state. The book is written on a good research basis, which includes enough works and sources in Bulgarian and other languages.

GROUP D. A published book based on the dissertation for awarding the academic degree "Doctor of Science" - the Turnovo Constitution in the light of the Balkan constitutionalism of the nineteenth century. Sofia: Sibi, 2016, pp. 360. ISBN 978-619-226-004-0 – 75 scores.

The book is written on the basis of the defended doctoral dissertation and traces the influence of the Balkan constitutional models on the first Bulgarian constitution. It is a comprehensive comparative historical and legal study of the Balkan constitutionalism; thus, the monograph fills a certain gap. The essence of Balkan constitutionalism in the first half of the 19th century is reviewed, starting with the earliest constitutions of the Republic of the Ionian Islands from the beginning of the 19th century, Greece, the Danube Principalities as well as those of Romania, Serbia and the Ottoman Empire. The ideas of the Bulgarian society for a constitutional system during the National Revival are also observed.

A significant scientific contribution is the comparative legal analysis of the texts of the Balkan constitutions and the Tarnovo Constitution. Attention is paid to the structures of individual public institutions: the monarchical institute, the people's representation, the executive, civil rights and freedoms, the church and religion, the judiciary, territorial organization and local government, the army and state symbols, the revision of the Constitution. Comparisons have been made with the relevant provisions of the constitutions of other Western European countries and the United States. The final conclusions are undoubtedly developing the historiographical analysis.

Articles published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases of scientific information (Web of Science) – 30 points
Articles and reports published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes – 21 issues, rated at 210 scores.
Studies in non-referenced magazines with scientific review or published in edited collective volumes – 15 scores.

All articles and the studios submitted for review are focused on the field of History of the state and law, some of them are used in the author's monographs, but others have independent scientific contributions. But all of them show the purposeful scientific activity of Assoc. Prof. Paev. It must be emphasized that the range of research is spread over several centuries and covers the legal aspects of our medieval state, Byzantium, the Ottoman Empire and modern times.

In GROUP D. Required – 200, 330 scores presented

GROUP E. Required – 100, 160 scores presented

The citations submitted for review cover the whole vector of the opportunities allowed by law – 12. Citations or reviews in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information or in monographs and collective volumes – 4; cited in monographs and collective volumes with scientific review – 4; citation or review in non-peer-reviewed journals with scientific peer- review – 6.

Assoc. Prof. Kostadin Iliev Paev completely COVERS the requirements by of the law in the last group of scientometric indicators.

GROUP F. Required – 100, 155 scores presented as follows:

Acquired scientific degree "Doctor of Science" – 40 scores

Participation in projects – 3 National and International – 55 scores

Published university textbook or textbook used in the school network – 40 scores

Published university learning manual – 20 scores

Attached citations - total – 20 scores

III. Conclusion

The peer-reviewed scientific works show that Assoc. Prof. Kostadin Iliev Paev is a prominent scientist, with his own style, with a very clear and precisely defined field of scientific research, with good methodological training and with the correct attitude to the source material and the achievements of historiography. The conclusions, analyzes and the used source material are personal creativity and contribution of the author in full respect of the achievements of his colleagues. As

for the presented new theses, they already have their deserved and guaranteed place in the scientific space.

In conclusion, I would like to emphasize that the presented publications and the research work of the candidate, gave me a reason to say that after the habilitation, he has continued his research activity, skillfully working between two areas, which in turn gives me full confidence to vote positively Assoc. Prof. Kostadin Iliev Paev to assume the academic position “Professor” of History of the State and Law in the Faculty of Law and History of South-West University “Neofit Rilski”.

August 26, 2020

Town of Veliko Tarnovo

Member of the Scientific Jury:

Professor, Doctor of Historical Sciences M. Palangurski